

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSTEN VUODEN 2024 LUONNONVARATALOUDEN TAVOITTEET**Kalataloustehtävien tavoitteet****Kaikkia kalataloustehtäviä koskevat tavoitteet**

Edistetään luontaisen elinkierron palauttamista rakennettuihin vesistöihin kansallisen kalatiestrategian pohjalta ja edistetään muita toimenpiteitä vaelluskalakantojen elvyttämiseksi. NOUSU-ohjelmaa jatketaan ja kehitetään. Lisäksi puretaan vähämerkityksellisiä vesivoimaloita ja vaellusesteitä ja kunnostetaan kalojen lisääntymisalueita sekä toteutetaan ohitusratkaisuja kohteissa, joissa heikentyneiden kalakantojen tilaan voidaan vaikuttaa. Vaelluskalahankkeita toteutetaan laajalla yhteistyöllä. Käynnistetään kalastuksen sääntelyhankkeita vaelluskalakantojen elvytyskohteissa sekä järjestetään elvytystoimenpiteiden tuloksellisuuden seuranta. Laaditaan kalatalousvelvoitteiden uudistamis- ja päivittämishakemuksia kohteissa, joissa uhanalaisten ja heikentyneiden kalakantojen tilaa voidaan parantaa ja joissa velvoite ei kompensoi nykytietämyksen mukaista kalakannoille aiheutettua haittaa.

Edistetään kestävästä kalastuksesta, joka turvaa elinvoimaiset kalakannat. Kalakantoja säännellään ja hoidetaan yhteistyössä eri toimijoiden, kuten paikallisten vesialueiden omistajien, järjestöjen ja elinkeinonharjoittajien kanssa. Edistetään kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien toimeenpanon käynnistämistä. Kalastuslain mukaisten päätösten teossa kalastusta rajoitetaan vain sen verran kuin on välttämätöntä rajoituksen perustellun tavoitteen saavuttamiseksi.

Kehitetään vapaa-ajankalastuksesta suosittu ja kestävä harrastus toimeenpanemalla vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategiaa. Kalastusmatkailun mahdollisuuksiin panostetaan parantamalla toimintaedellytyksiä. Lisäksi edistetään kalastonhoitomaksujen vaikuttavuutta ja kohdentumista kalakantojen ja kalavesien ylläpitoon sekä kalastusmahdollisuuksien parantumiseen.

Tuetaan kalatalouden arvoketjun kasvua ja kannattavuutta Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston kansallisen ohjelman mukaisesti. Kaupallisen kalastuksen ja kalankasvatuksen edellytyksiä parannetaan edistämällä kotimaisen kalan edistämishakemuksien ja Manner-Suomen vesiviljelystrategian 2030 mukaisia toimia. Varmistetaan kaupallisen kalastuksen toimintaedellytysten huomioon ottaminen alueellisten käyttö- ja hoitosuunnitelmien toimeenpanon ja niiden pohjalta tehtyjen päätösten yhteydessä. Tehdään yhteistyötä paikallisten kalaLeader-ryhmien kanssa ja osallistutaan kansallisen kalatalousverkoston toimintaan. Päivitetään kalasatamarekisterin tiedot.

Osallistutaan kalatalouden varautumissuunnitelman toimeenpanoon. Toteutetaan kalanjalostuksen investointeja ja kehittämisrahoitusta koskeva yhteistyö ELY-keskusten yritysrahoituksen ja rakennusrahastoyksiköiden kanssa (yritystukilain uudistus).

Varmistetaan kalatalouden arvoketjun vastuullinen toiminta riittävällä valvonnalla ja edistetään digitaalisten menetelmien käyttöönottoa valvonnassa. Käynnistetään sisävesien kaupallisen kalastuksen saalisilmoitusten vastaanotto kalastuslain muutetun 90 §:n mukaisesti.

ELY-kohtaiset täydentävät tavoitteet

VAR	Kalataloustehtäviä koskevat tavoitteet UUD, VAR, SAT, KAS, EPO JA POH ELY-keskusten alueella
	<p>NOUSU-hankkeista tiedotetaan ja hankkeiden vaikutuksia seurataan. Tarkastellaan vesivoimalaitosten kalatalousvelvoitteita koko toimialueella ja ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin velvoitteiden tarkistamiseksi tai muuttamiseksi. Parannetaan Kymijoen Korkeakosken kalatien toimivuutta. Valmistaudutaan viemään eteenpäin vireille laitettua Kymijoen länsihaaran voimalaitosten kalatalousvelvoitteiden muutoshanketta. Osallistutaan Kymijoen virtaamavaihtoehtojen monitavoitearviointi-hankkeeseen yhteistyössä Syken, Luken ja KASELYn kanssa. Laitetaan vireille Vuoksen voimalaitosten kalatalousvelvoitteiden muutoshanke teetettyjen selvitysten pohjalta. Jatketaan Kokemäenjoen vaelluskalojen elinkierron palauttamista koskevaan selvitys- ja mallinnustyötä. Kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien säätelytoimet tukevat osaltaan vaelluskalahankkeiden toteuttamista. Selvitetään mahdollisuudet Lestijoen taimenkannan syönnösvaelluksen aikaisen kuolevuuden vähentämiseksi yhteistyössä Keski-Pohjanmaan ja Kalajoen kalatalousalueiden kanssa ja ryhdytään tarpeen mukaan kalastuslain mukaisiin kalastuksensäätelytoimiin alueella. Valmistaudutaan merituulipuistojen voimaperäiseen rakentamiseen yleisen kalatalousedun valvonnan näkökulmasta.</p> <p>Vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategian tavoitteita pyritään edistämään kalatalousalueiden kautta. Kalatalousalueiden ja vapaa-ajankalastajien yhteistyö nostetaan painopistetoimeksi edistämistävarahakemuksia arvioitaessa. Jatketaan kalatalousalueiden aktivoimista kalastuksenvalvonnassa siten, että kalatalousalue olisi keskeinen valvonnan organisoija alueellaan. Pyritään verkostoitumaan paremmin kalatalousalueiden valvojien kanssa. Jatketaan vuosittaista vaelluskalavesistöjen jokisuovalvontaa.</p> <p>Valmistaudutaan neuvoston valvonta-asetusudistuksen toimeenpanoon. Kehitetään ja lisätään sähköisiä palveluita ja kasvatetaan käyttäjämääriä, varsinkin ensikäden ostajien osalta. Toimeenpannaan ostoilmoitusvelvoitteen täytäntöönpanoa kaikille kalalajeille, sekä moottoritehon valvontaohjeessa mainittua pistokoesuunnitelmaa. Jatketaan punnitussuunnitelmien tehostamishankkeen toimeenpanoa. Kehitetään edelleen varmentamisen prosesseja Qlik Sense-työkalussa ja otetaan käyttöön 28 uutta varmentamissääntöä. Osallistutaan aktiivisesti valvontasuunnitelmien kehitystyöhön. Jatketaan suomalaisten alusten purkamistarkastuksia Virossa yhteistyössä Viron viranomaisten kanssa JDP tarkastusten lisäksi.</p> <p>Aloitetaan sisävesisaaliiden rekisteröinti ja niihin liittyvä varmentaminen. Uudistetaan kaupallisen kalastajanrekisterin sekä merialueen alusrekisterin vaatimuksia rekisteritilan tehokkaan hallinnoinnin mahdollistamiseksi. Aloitetaan digitaalisten valvontamenetelmien kartoitus ja käyttöönotto.</p> <p>Säilytetään YKP-valvonnan suoritteiden määrä vuoden 2023 tasolla varmistaen tarkastusten toteuttaminen kaikkina vuodenaikoina, viikonpäivinä ja kellonaikoina.</p> <p>Huoltovarmuutta tukevinä toimina rahoitetaan esim. aurinkosähköön liittyviä investointihankkeita sekä alkutuotantoa (kaupallinen kalastus, vesiviljely) uudistumista, innovaatioita ja ympäristönäkökohtien huomioimista painottaen. Rahoitettaessa esim. luonnonvaratiedon keruuta ja tietojärjestelmäkehitystyötä varmistetaan, että hankkeiden tavoitteet ovat linjassa luonnonvaratiedon kokonaisarkkitehtuurin tavoitteiden kanssa. Osallistutaan Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston Suomen ohjelmaan sisältyvien uusien rahoitusinstrumenttien suunnitteluun ja toteutukseen. Lisätään tiedonvaihtoa ELY-keskuksen sisällä ja muiden ELY-keskusten kanssa rahoituksen ja YKP-valvonnan välillä, esim. kalasatamahankkeisiin ja punnitukseen liittyen (PUKEVA-hanke).</p> <p>Päivitetään kalasatamarekisterin tiedot. Seurataan mahdollisten silakan kiintiömuutosten vaikutusta alueen vakiintuneihin ja aloittaviin toimijoihin (mm. Hailia Oy, Meitmeal Oy ja lohenkalastajat). Jatketaan yhteistyötä ja tiedonvälitystä MMM:n elinkeinokalatalousyksikön kanssa EMKVR:n Suomen ohjelman toimeenpanossa erillisresurssin turvin. Osallistutaan edelleen Varsinais-Suomen ELY-keskuksen perustaman vesiviljelyn yhteistyöryhmän OHKEN toimintaan pyrkimyksenä yhteensovittaa kalatalouspalvelut-yksikön ja ympäristövastuualueen näkemykset vesiviljelyn kehittämisessä.</p>

POS	<p>Kohdennetaan EMKVR-ohjelman toimenpiteitä erityisesti alkutuotannon lisäämistä edistäviin investointeihin ja kehittämistoimenpiteisiin, ohjataan vesiviljelyn innovaatio-ohjelman toteutumista. Hankitaan vertaileva analyysi kaupallisen kalastuksen edistämistä koskevista tavoitteista ja toimenpiteistä kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmissa Järvi-Suomessa. Toteutetaan kotimaisen kalan edistämishanketta kohdentamalla toimenpiteitä paikallislähtöisen järvikalan saatavuuteen, logistiikkaan ja lisäarvotuotteiden kehittämiseen. Esimerkkinä Asikkalan kunnan kalasataman kehittämishanke ja särkikalan jalostusinvestoinnit. Tuetaan kaupallisen kalastuksen yhteislupa-alueiden perustamista ja käsitellään kaupallisten kalastajien lupahakemukset kalastuslain 13 § mukaisesti. Järjestetään tietojen kokoaminen ELY-keskusten myöntämistä kaupallisen kalastuksen luvista. Tehdään yhteistyötä rakennerahastojen ja maaseuturahaston kesken niiden kalataloushankkeita koskevissa avustushakemuksissa. Annetaan asiantuntija-apua ja ohjausta uusille yrittäjille ja kalaLeaderille, tuetaan Kuha-Suomen kalaLeaderin käynnistymistä. Edistetään raputalouselinkeinoja tehokkaalla rapukantojen hyödyntämistä ja lisäämällä rapukauppaa ja -jalostusta toteuttamalla uudistettua rapustrategiaa.</p> <p>Vaelluskalakantojen elvyttämiseksi toteutetaan NOUSU-ohjelmaa Järvi-Suomessa tavoitteena vaellusyhteyksien palauttaminen ensisijaisesti kohteissa, joissa vaelluskalojen elinkierron keskeiset tekijät ovat riittävällä tasolla tai saavutettavissa. Varmistetaan riittävä tuloksellisuuden seuranta. Osallistutaan Kokemäenjoen vaelluskalojen elinkierron palauttamista koskevaan mallinnustyöhön. Jatketaan järvilohityöryhmän työskentelyä ja jatketaan järvilohen viestintäsuunnitelman toimeenpanoa. Toteutetaan Pro- Saimaannieriä –toimenpideohjelmaa. Päivitetään Vuoksen vesistön järvi-aiminen toimenpideohjelma ajankohtaiseksi ja vuoden 2016 kalastuslakia vastaavaksi. Käynnistetään Lieksanjoen kalatalousvelvoitteita koskevan muutoshakemuksen valmistelu. Tuetaan Heinäveden reitin järvi-aiminen kannanhoitoa ja kunnostuksia. Käynnistetään rapustrategian uuden seurantar ryhmän työskentely. Avustetaan vesilain uudistustyössä kalatalousvelvoitteiden muutostarpeiden osalta.</p> <p>Avustetaan ja ohjataan kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien toimeenpanoa sekä seurantaan tarvittavan tiedon hankkimista. Koordinoidaan kalatalouden edistämistarpeiden myöntämistä ja painopisteiden valintaa. Koordinoidaan ja valmistellaan kalastuslain soveltamiseen liittyviä yhdenmukaisia linjauksia, aineistoa ja tiedotteita hallinnon kesken. Edistetään saimaannorppa ja kalastus –työryhmän toimenpiteiden toteuttamista. Valmistellaan ja tehdään vesialueiden omistajien kanssa saimaannorppa suojelua koskevia sopimuksia, jos pesimäalueet laajenevat. Jatketaan norppasopimusten ja siihen sisältyvän maksatusprosessin digitalisaatioprosessia. Osallistutaan KAVERI-tietojärjestelmän uudistamiseen.</p> <p>Toteutetaan vapaa-ajan kalastuksen kehittämisstrategiaa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ohjataan ja tuetaan kalatalousalueita kestävä kalastuksen ja kalavarojen hoidon järjestämisessä - tuetaan kalavesien saavutettavuutta parantavia rakenteita ja digitaalisen viestinnän edistämistä - tehdään kalakantojen elinvoimaisuutta ja monimuotoisuutta lisääviä kalastuksen säätelypäätöksiä sekä - ohjataan rahoitusta kalastusharrastuksen lisäämiseen <p>Koordinoidaan Itä-Suomen kalastusmatkailun kehittämistuen jatkovalmistelua ja käsitellään saapuvat avustushakemukset.</p>
LAP	<p>Kalataloustehtäviä koskevat tavoitteet POP, KAI ja LAP ELY-keskusten alueella</p> <p>Kalatalousvelvoitteita ja -maksuja suunnataan enemmän istutustoimenpiteistä kalojen luontaisen elinkierron edistämiseen.</p> <p>Jatketaan Kemijoen ja Iijoen velvoitemuutoksiin tarvittavia toimenpiteitä AVI:n käsittelyn jälkeen. Jatketaan POPELY:n kanssa selvitystä Oulujoen säännöstelyhaitoista, niiden vähentämisestä ja voimallaituksiin liittyvien velvoitteiden tarkistamisesta tai muuttamisesta. Vaelluskalakantojen tilan parantamiseksi toimeenpannaan NOUSU-ohjelmaa sekä alueellisia kunnostusohjelmia tukemalla mm. Siikajoen, Vieksin reitin, Inarin Kirakkakönkään, Kuusinkijoen Myllykosken sekä Tengeliönjoen kunnostus-, ohitus- ja kalatiehankkeita. Edistetään myös muita kalavesien hoitoon liittyviä kunnostuksia ja aktivoidaan kunnostustoimintaa kalataloudellisesti keskeisimmille kohteille ja alueille.</p>

Toimeenpannaan lohi- ja meritaimenstrategiaa & vapaa-ajankalatalouden kehittämisstrategiaa: Selvitetään mahdollisuudet Lestijoen taimenkannan syönnösvaelluksen aikaisen kuolevuuden vähentämiseksi yhteistyössä VARELY:n sekä Keski-Pohjanmaan ja Kalajoen kalatalousalueiden kanssa ja ryhdytään tarpeen mukaan kalastuslain mukaisiin kalastuksensäätelymiin alueella. Huolehditaan Kiiminkijoen jokisuun ja kalaväylän rajankäyntiin liittyvistä selvityksistä, tarvittavista rahoituspäätöksistä sekä tuetaan seurojen ja järjestöjen nuorisotoimintaa.

Ohjataan ja avustetaan kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien toimeenpanoa ja valmistellaan niissä esitettyjä kalastuksensäätelypäätöksiä. Varmistetaan, että voimassa olevat päätökset ovat käyttö- ja hoitosuunnitelmien sekä kalastuslain tavoitteita tukevia. Osallistutaan kalastuslain toimeenpanon seurantaryhmään. Annetaan juridista apua keskeisimmistä kysymyksistä kalastuslain toimeenpanossa muille kalataloustehtäviä keskitetyt hallinnoiville ELY-keskuksille. Avustetaan kalataloustehtäviä hallinnoivia ELY-keskuksia kalastuslain 13 §:n mukaisten lupien käsittelyssä.

Rajajokien kalataloustehtävissä toimeenpannaan Tornionjoen, Tenojoen ja Näätämönjoen kalastussopimuksia yhteistyössä Norjan ja Ruotsin viranomaisten kanssa. Osallistutaan Tenojoen kalastussäännön valmiiksi saattamiseen, varaudutaan sen toimeenpanoon (mm. kalastusvalvonta ja poikkeusluvut) sekä tuetaan Tenon kalatalousaluetta toimeenpanossa. Valmistellaan kyttyrähoitoimenpiteitä vuoden 2023 kokemusten perusteella kalastussäännön sallimissa rajoissa. Edistetään Utsjoen rakennemuutostilanteeseen liittyen alueen kalavarojen sekä kyttyrälohen hyödyntämistä huomioiden Atlantin lohen heikko tilanne.

Valvotaan kalastusta Tornion-, Teno- ja Näätämöjoilla, varmistetaan ammattitaitoisten kalastusvalvojen jatkumo rajajokien valvontatehtävissä kouluttamalla uusia valvoja.

Varmistetaan Tornio-Muonionjoen ja rannikon sekä Ounasjoen kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien valmistuminen. Neuvotellaan Tornionjoen yhteislupaani liittymättömien vesialueiden omistajien kanssa kalastukseen ja lupatuloihin liittyvien erimielisyyksien ratkaisemiseksi. Varaudutaan tarvittaviin toimenpiteisiin, mikäli Tornionjoen nousulohien määrä näyttää edelleen vähenevän. Osallistutaan Suomalais-Ruotsalaisen rajajokikomission työhön ja edistetään Omakala –palvelun käyttöönnottoa.

Elinkeinokalataloutta kehitetään Kala-Leadereiden kanssa mm. markkinavuoropuhelujen perusteella. Huolehditaan kumppanuuksista elinkeinoelämän, erityisesti matkailun kanssa. Tuetaan yritysten uudistumishankkeita ja Kalaleadereiden toimintaa rahoituksella sekä antamalla asiantuntija-apua.

Rannikon kalastuksen ja kalakantojen turvaamiseksi resursseja suunnataan lohi-istutusten huonontuneen tuloksen syiden selvittämiseen. Arvioidaan, mihin toimiin rakennettujen jokien nahkiaisten ja ylsiirtovelvoitteiden vajeen suhteen tulisi ryhtyä.

Tuetaan rekrytointihankkeita ja edistetään kotimaisen kalan edistämisohjelman tavoitteita tukemalla alkutuotantoa lisääviä investointeja ja kehittämistä kuten jalostusasteen nostamista. Huolehditaan alueen kasvaneen ruokakalantuotannon jatkumisesta ja viljelyn kehittämisestä. Toteutetaan EMKVR-ohjelmaa sekä viestitään rahoituksesta.

Lisätään yhteistyötä maaseuturahoituksen kanssa (erit. EMKVR) sekä yhteensovitetaan eri rahoitusten käyttöä elinkeinotoiminnan kannalta. Edistetään kaupallista kalastusta huomioiden käyttö- ja hoitosuunnitelmissa asetetut tavoitteet. Tarkastellaan Inarijärven ja Oulujärven kalavarojen kestävyden toteutumista mm. tarkastelemalla velvoitteiden nykytilaa. Selvitetään yhdessä Luonnonvarakeskuksen kanssa Kemijärven kuhan viljelykannan muodostamista. Pyritään kehittämään kalataloudellista tarkkailua elinkeinokalatalouden keskeisimmissä kohteissa. Ylläpidetään vuoropuhelua kaupallisen kalastuksen luvat valtion omistamille vesialueille myöntävän Metsähallituksen kanssa.

Parannetaan tiedotusta Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskusten kanssa kalatalouden rahoitukseen liittyen, viestien erityisesti uudesta ohjelmakaudesta ja tukimuodoista. Viestitään myös Nuasjärven kalan kaupallisen hyödyntämisen edellytyksistä Luonnonvarakeskuksen kanssa erillisen valmistuessa.

Vesitaloustehtävien tavoitteet

Kaikkia vesitaloustehtäviä koskevat tavoitteet

Vesien käytön, hyvän tilan ja luonnon monimuotoisuuden tavoitteet sovitetaan yhteen valuma- ja vesistöalueilla.

- Edistetään tulvasuojelua sekä peltojen ja metsien vesitaloutta kestävä tuotanto, tulva- ja kuivuusriskien hallinta, vesienhoito ja luonnon monimuotoisuus sekä valuma-aluekokonaisuudet huomioiden.
- Edistetään vanhojen vesistö rakenteiden ja patojen tilaa yleisen vesitalous- ja kalatalousedun valvonnan ja vaelluskalojen elinkierron elvyttämisen kannalta yhteistyössä kalatalousviranomaisen kanssa. Kehitetään valtion vesitaloushankkeiden toimivuutta vesilojen ja käyttötarpeiden muuttuessa sekä jatketaan toimenpiteitä tulvariskien hallinnan, vesienhoidon sekä vesistön käytön tavoitteiden saavuttamiseksi. Ojitushankkeiden ja muiden vesistö hankkeiden tiedoista muodostetaan kattava paikkatietoaineisto.

Yhteiskunta sopeutuu muuttuviin ilmasto- ja vesioloihin, ja vesitalouden keinoin edistetään ilmastonmuutoksen hillintää.

- Edistetään ilmastonmuutoksen hillintää sekä sopeutumista vesitaloustehtävissä ja siihen liittyvää kuntien työtä tulva- ja kuivuusriskien hallinnassa sekä luonnonmukaisten ratkaisujen käytössä. Toteutetaan tulvariskien hallintasuunnitelmia. Otetaan ilmatoriskit huomioon valvottaessa vesi- ja kalatalouden yleistä etua.

Vesitalouspalvelut luovat hyvinvointia ja monipuolista taloudellista toimintaa

- Tehostetaan vesihuoltolain valvontaa, ja vakiinnutetaan keskitettyjen vesihuoltotehtävien yhtenäiset toimintatavat ja tiiviit rajapinnat muuhun ELY-keskusten toimintaan. Edesautetaan vesihuoltolaitosten toimintakyvyn turvaamista ja vesihuoltosektorin uudistumista Kansallisen vesihuoltouudistuksen ohjelman mukaisesti. Juomavesidirektiivi
- Hydrologisessa seurannassa keskitytään valtakunnallisen seurantaohjelman toteuttamiseen sekä uusien seurantamenetelmien ja seurantatiedon hankinnan kehittämiseen. Automatisoidaan pohjavesiseuranta.
- Osallistutaan vesitalouden verkkopalvelun vesi.fi ylläpitoon ja jatkokehittämiseen osana luonnonvara- ja ympäristötiedon kokonaisuutta ja asiakaspalvelua. Kehitetään tiedon avoimuutta ja saatavuutta, verkkopalveluiden selkeyttä ja asiakaslähtöisyyttä sekä luonnonvara- ja ympäristötiedon yhteisiä ratkaisuja.
- Järjestetään vesitaloustehtävien hoito vahvistamalla yhteistyötä kolmella yhteistyöalueella. Varmistetaan osaamisen riittävyys ja kehittyminen vesitaloustehtävissä yhteistyöalueet kattavalla henkilöstösuunnittelulla, kehittämällä yhteistyötä oppilaitosten kanssa, kansainvälistymällä sekä laajentamalla tehtävänkuvia.

Suomi edistää kestävä ja vesiturvallista maailmaa

- Toimeenpannaan vesiosaamisen kasvu- ja kansainvälistymisohjelmaa edistämällä vesialan liiketoimintaa, toimijoiden yhteistyötä ja kansainvälistymistä.

Läntisen vesistökokonaisuuden yhteistyöalueen tavoitteet (VAR, HÄM, PIR, EPO)

Jatketaan ja edelleen kehitetään säännöstelyjen ja tulvatilanteiden hoitamisen läntisen asiantuntijatiimin toimintaa, johon osallistuu myös POPELY. Selvitetään tiimissä myös valtion säännöstelyn ja tulvatilanteiden hoidon kannalta kriittiset hydrologiset havaintoasemat häiriötilanteiden varalta (poikkeusolot, pitkäaikaiset sähkökatkot ym.).

Tiivistetään yhteistyötä hydrologisessa seurannassa toimintavarmuuden parantamiseksi ja osaamisen varmistamiseksi. Pohjavesiasemaverkostoa laajennetaan vähintään 7 kohteella.

Kokemäenjoen vesistöalueen tulvariskienhallintasuunnitelman toimeenpanoa jatketaan tulvaryhmän johdolla ja tulvariskien alustavan arvioinnin tausta-asiakirjat viimeistellään Kokemäenjoen vesistöalueen osalta.

Puitesopimusyhteistyötä jatketaan ja selvitetään hankintoihin liittyviä mahdollisia jatkotarpeita.

Osallistutaan kansalliseen kuivuusriskien hallinnan suuntaviivojen laatimiseen sekä työkalujen ja käytäntöjen kehittämiseen ja kokeiluun sekä edistetään ELY-keskusten yhteistyötä hulevesiasioissa.

Eteläisen ja itäisen vesistökokonaisuuden yhteistyöalueen tavoitteet (UUD, HÄM, KAS, ESA, POS, POK, KES)

Tuetaan alueiden tavoitteita lisätä vesien vetovoimaa kestävän luonto-, hyvinvointi- ja kalatalousmatkailun kohteena erityisesti Järvi-Suomen alueella. Jatketaan Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelman toimenpiteiden edistämistä.

Jatketaan Kymijoen ja Vantaanjoen vesistöalueiden tulvariskienhallintasuunnitelmien toimeenpanoa tulvaryhmien johdolla sekä Vuoksen ja Kymi-joen-Suomenlahden vesienhoitosuunnitelmien toteuttamista.

Jatketaan ELY-Syke-hankkeena Päijänteen tulva- ja kuivuusriskiselvitystä ja vahinkoarvioiden tarkentamista toteuttamalla kysely tulva- ja kuivuusriskeistä teollisuus- ja vesihuoltolaitoksille. Pohjana käytetään Saimaalle äskettäin toteutettuja vastaavia kyselyitä. Lisäksi aloitetaan tulvariskikartoitusta muiden vahingonkärsijöiden osalta.

Viimeistellään tulvariskien alustavan arvioinnin tausta-asiakirjat yhteisillä vesistöalueilla. Esitykset merkittäviksi tulvariskialueiksi ja kuulemiset hoidetaan ELYittäin.

Jatketaan ELY-Syke hankkeena Vuoksen vesistöalueen/Saimaan epäsuotuisten hydrologisten olosuhteiden riskienhallintaohjelman toteuttamista. Järjestetään Saimaa23 tulva- ja patovalmiusharjoituksen palautetilaisuus alkuvuonna 2024, tunnistetaan Saimaa23 harjoituksen kehittämiskohteet ja selvitetään tarve toimintamallien päivittämiselle sekä viimeistellään viestintäsuunnitelma.

Tuetaan ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja maankäyttösektorin ilmastotyötä. Toimitaan aktiivisesti tiiviissä yhteistyössä vesihuoltoyksikön kanssa vesihuoltostrategian ja juomavesidirektiivin toimeenpanon edistämiseksi yhteistyöalueella. Tehdään patoturvallisuuteen ja varautumiseen liittyen yhteistyötä Kainuun ELY-keskuksen patoturvallisuusviranomaisten kanssa.

Jatketaan edelleen tiimimäistä yhteistyötä hankinnan, säännöstelyjen, tulvariskien hallinnan ja hydrologian tehtävien hoidossa. Puulan ja Maaveden säännöstelyjä kehitetään tiimimäisenä yhteistyönä (Syke, ESA, KAS ja POS). Yhteistyöalueen asiantuntijaosaaminen on tarvittaessa hyödynnettävissä Heinäveden Palokin koskien ennallistamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Hydrologisen toiminnan yhteistyötä ja hankintoja kehitetään valtakunnallisesti.

Peruskuivatushankkeiden digitoinnissa ja patokartoituksessa hyödynnetään muodostunutta asiantuntijaverkostoa.

Pohjoisen vesistökokonaisuuden yhteistyöalueen tavoitteet (POP, KAI, LAP)

Kehitetään hydrologian, vesistöjen säännöstelyn ja tulvariskien hallinnan tehtävien asiantuntijoiden verkostoitumismuotoja. Tiivistetään yhteistyötä hydrologian tehtävissä ja terävöitetään yhteisen hydrologisen resurssin käyttöä. Vesistöjen säännöstelyn ja tulvariskien hallinnan tehtäviin liittyvää yhteistyötä tiivistetään pohjoisella alueella.

Tunnistetaan vesivaratehtävien ilmatoriskeitä ja kehitetään ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimenpiteitä yhteistyössä valtakunnallisen ilmasto-yksikön kanssa vaikuttavuuden lisäämiseksi.

Toteutetaan LAPELYn, POPELYn ja EPOELYn yhteistyönä jääsahojen perusteellinen kuntotarkastus ja hankitaan toiminnan kannalta kriittiset varaosat.

Kehitetään ELY-Syke -hankkeena työkalu pato- tai pengermurtuman vahingonvaara-alueen tulvakarttojen nopeaan laatimiseen. Työkalua pilotoidaan Pohjois-Pohjanmaan alueella sijaitsevalla 1-luokan padoilla.

Valmistaudutaan pohjoisen alueen toiminnassa aluehallinnon uudistukseen.

Vesistökohtaisen turvallisuussuunnitelman pilottihanke Kalajoen vesistössä valmistuu. Pilottihankkeen kokemusten perusteella arvioidaan ohjeen käyttökelpoisuus.

Valtakunnallisen vesiosaamisen kehittämishanketta jatketaan toteuttamalla syventävä vesistökunnostusmenetelmien, vesienhallinnan ja operatiivisen tulvatorjunnan moduulit yhteistyössä HAMELYn kanssa.

Edistetään ARVOVESI-hankkeen toimenpiteiden käynnistämistä. Käynnistetään ELY-Syke -hankkeena esiselvitys, jossa arvioidaan alustavasti säännöstelyjen kehittämis- ja muutostarpeita Oulujoen vesistöalueella ilmastonmuutoksen vaikutukset huomioiden. Osallistutaan ARVOVESI2-hankkeeseen.

Jatketaan keskusteluja alueen tutkimus- ja oppilaitosten (Lapin AMK, Lapin yliopisto/Arktinen keskus ja Oulun yliopiston maantieteen laitos) kanssa vesivarojen, vesiympäristön sekä näiden digitalisaation ja kyberturvallisuuden edistämiseksi sekä osaamisen kehittämiseksi. Haetaan muun muassa yhteisiä opinnäytetyömahdollisuuksia vesivarojen käyttö- ja hoitotehtävien houkuttelevuuden lisäämiseksi.

ELY-kohtaiset täydentävät tavoitteet

UUD

Viimeistellään tulvariskien alustava arviointi, toteutetaan siihen liittyvä kuuleminen ja laaditaan maa- ja metsätalousministeriölle ehdotus merkittäviksi ja muiksi tulvariskialueiksi. Jatketaan vuosille 2022-2027 tarkistettujen Helsinki-Espoon ja Loviisan rannikkoalueiden tulvariskien hallintasuunnitelmien toimeenpanoa yhteistyössä tulvaryhmien kanssa. Osallistutaan Vantaanjoen ja Kymijoen vesistöalueiden tulvaryhmien työhön. Edistetään tulvariskien hallintaa ja varautumista kaikilla vesistöalueilla myös hulevesien osalta muuttuvassa ilmastossa osallistamalla maankäytön suunnitteluun, määrittämällä alimpia suositeltavia rakentamiskorkeuksia ja antamalla asiantuntija-apua tavoitteena uuden rakentamisen ohjaaminen riittävän korkealle ja nykyiselle rakennuskannalle ja yhdyskuntien toiminnoille aiheutuvien tulvavahinkojen vähentäminen.

Edistetään yhteistyötä vesistöaluetasolla, vesistövisioiden toimeenpanoa ja rakennettujen vesien hoitoa mm. Porvoonjoella, Karjaanjoella, Vantaanjoella ja Inkoonjoella antamalla rahoitustukea ja asiantuntijaohjausta yhdessä VARELYn kanssa. Vesistökunnostuksilla, virtavesikunnostuksilla sekä kalateiden rakentamisella parannetaan vesien tilaa ja elvytetään luonnonkalakantoja. Edistetään kalateiden suunnittelua ja rakentamista mm. Mustionjoen Peltokosken ja Mustionkosken padoilla, Fiskarsinjoen alaosalla, Sipoonjoen Brobölenkoskella, Porvoonjoen Strömsberginkoskella ja Kervanjoen Kaitarannankoskella. Toteutetaan Ingarskilanjoen myllypadon kalatien korjaus.

Edistetään säännöstelyjen järvien käytön ja lupamääräyksiä kehittämistä joustavammiksi ottaen huomioon ilmastonmuutoksen tuomat haasteet yhteistyössä luvanhaltijoiden kanssa. Osallistutaan Tuusulanjärven säännöstelyluvan tarkistamiseen. Edistetään Bodominjärven, Nuuksion Pitkäjärven ja Dämmanin säännöstelyiden muuttamista ja lopettamista yhteistyössä Espoon kaupungin ja HSYn kanssa. Edistetään kuntien tulviin ja vesiin liittyvää työtä kiinnittäen erityistä huomiota valuma-alueiden riskien hallintaan sekä luonnonmukaisiin ratkaisuihin. Kestävän vesitalouden ja ilmasto- ja ympäristötavoitteiden edistämiseksi osallistutaan aktiivisesti maatalouden toimintaedellytyksiä parantavien kunnostus- ja peruskuivatushankkeiden edistämiseen ja ohjaamiseen ottamalla huomioon mm. rahoitusmahdollisuudet ja lainsäädännön asettamat reunaehdot. Jatketaan ojitushankkeiden asiakirjojen digitalisointia ja ylläpidetään VESTYn tietosisältö ajantasaisena.

Vedenoton turvaamiseksi sekä uusien vedenottomahdollisuuksien kartoittamiseksi käynnistetyt pohjavesiin liittyvät selvityshankkeet saatetaan loppuun ja mahdollisesti käynnistetään uusia yhteistyössä VESPA-yksikön kanssa. Mahdollisuuksien mukaan pyritään käynnistämään 1-2 uutta hanketta yhteistyössä GTK:n, kuntien ja vesilaitosten kanssa. Tehdään tiivistä yhteistyötä ESAELYn vesihuoltoyksikön kanssa vesihuollon valvonta- ja edistämistehtävien hoitamisessa UUDELYn toimialueella.

Kehitämme osaltamme yhteistyötä POPELYn ilmastoyksikön kanssa liittyen ilmastonmuutoksen sopeutumiseen sekä KISS2030 ja MISU2035 -suunnitelmien toimeenpanoon Uudenmaan alueella.

VAR

Koordinoidaan tulvariskien alustava arviointi Kokemäenjoen vesistöalueella, laaditaan muiden Lounais-Suomen vesistöjen ja rannikkoalueen alustava arviointi, järjestetään kuuleminen sekä laaditaan ehdotus merkittävien tulvariskialueiden nimeämiseksi. Jatketaan Kokemäenjoen vesistön ja Turun rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelman 2022-2027 toimenpiteiden toteutusta (mm. Porin tulvasuojeluhanke ja Säpilän oikaisu-uomahankkeeseen liittyvän Natura-kompensatioehdotuksen viimeistely).

Koordinoidaan läntisten ELYjen säännöstelyiden ja tulvatilanteiden hoitamisen asiantuntijatiimin toimintaa.

Edistetään vastuutahojen (Salo, Somero, Turku, Loimaa) kanssa rakennettujen vesistöjen luonnonmukaistamishankkeiden (Kiskonjoki, Paimionjoki, Aurajoki ja Loimijoki) suunnittelua, luvanhakua ja toteutusta. Toteutetaan Säkylän Pyhäjärven säännöstelypadon perusparannusurakka ja aloitetaan Leineperin ja Kurikanniskan säännöstelypatojen perusparannussuunnittelu yhteistyössä EPOELYn kanssa.

Edistetään kuivuusriskien hallintaan liittyviä hankkeita VARELYn toimialueella yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Jatketaan vanhojen vesitaloushankkeiden sähköistämistyötä Pirkanmaalta ja Uudeltamaalta aikanaan siirtyneiden hankkeiden sekä muiden kuin kuivatushankkeiden osalta.

Vahvistetaan uusien vesitalousasiantuntijoiden osaamista vesiosaamisen koulutustilaisuuksiin osallistumalla ja mentoroinnilla.

Viimeistellään vieraslajiriskeihin liittyvä pilottihanke, joka tuottaa mallin vieraslajien torjuntaa edistävästä alueellisesta toimintasuunnitelmasta - hallintasuunnitelman III:n mukaisesti, ml. asianmukainen vieraslajijätehuollon järjestäminen - sovellettavaksi muissa alueellisissa ELY-keskuksissa. Viestitään hanketyön tuloksista valtakunnallisesti sekä erityisesti esitellään mallia laajasti omalla alueella ja opastetaan vastaavan valmistelua muissa ELY-keskuksissa. Otetaan suunnitelma omalla alueella käyttöön.

Rahoituksen toteutuessa jatketaan kiekkuravesiruton torjuntaa. Toteutetaan myös muiden EU:n vieraslajiluettelon lajien torjuntaa, ml. vieraskalalajien torjuntaa yhteistyössä kalatalousyksikön kanssa.

ERIKOISTUMISTEHTÄVÄT

Varsinais-Suomen ELY-keskus koordinoi Kokemäenjoen vesistön tulvariskien hallintatehtävää, jota hoidetaan vakituisen henkilöstön voimin sekä tarvittaessa kehittämishankkeisiin erillisrahoilla palkatulla työpanoksella.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tehtäviin kuuluu lakisääteisen tulvariskien hallinnan suunnittelun vetovastuu koko vesistöalueella sekä tulviin varautumisen, tulvatilannetoiminnan ja tulvien yhteydessä tehtävien toimenpiteiden koordinoituvastuu koko vesistön mitassa. Vesistöalue kattaa koko Pirkanmaan, Kanta-Hämeen ja osan KESELYn aluetta ja pienen kulman EPOELY:n aluetta.

Tehtävää hoidetaan yhteistyössä PIRELY:n, HÄMELY:n, KESELY:n ja EPOELY:n ja tulvaryhmän kanssa ja muutoinkin laajassa sidosryhmäyhteistyössä.

HÄM

Edistetään Kokemäenjoen ja Kymijoen vesistöalueiden tulvariskien hallintasuunnitelmien 2022-2027 toimenpiteiden toteutumista yhteistyössä muiden ELY-keskusten ja tahojen kanssa. Jatketaan Vantaanjoen vesistöalueen tulvariskien hallintasuunnitelman 2022-2027 toimenpiteiden toteuttamista yhdessä tulvaryhmän kanssa. Toteutetaan tulvariskien alustava arviointi, järjestetään kuuleminen sekä laaditaan ehdotus merkittävien tulvariskialueiden nimeämiseksi. Valmistellaan Vantaanjoen virtausmallin ja tulvakarttojen päivitys Riihimäen merkittävän tulvariskialueen osalta

Edistetään valuma-alueelähtöisesti maa- ja metsätalouden kestävästä vesitalouden, tulva- ja kuivuusriskien hallinnan ja vesienhoidon tavoitteiden toteutumista. Edistetään säännöstelyn kehittämistä Hämeessä yhteistyössä sidosryhmien kanssa ilmastonmuutos huomioon ottaen. Edistetään yhdessä E-vastuualueen kanssa uuden CAP27-kauden tukijärjestelmien mukaisia kestäviä vesienhallinnan ratkaisuja, joilla varaudutaan muuttuviin sää- ja vesiolosuhteisiin, tulviin ja kuivuuteen. Täydennetään ja ylläpidetään Ojitusyhteisöt-karttapalvelua, jatketaan Vestyn tietosisällön ajantasaistamista ja myös muiden vesistöarakenteiden digitalisaatiota tukemaan aluehallinnon uudistusta.

Osallistutaan pohjavesiasemaverkoston laajentamiseen toteuttamalla Saapaslamminharjun aseman perustaminen yhteistyössä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Syken kanssa. Tehdään yhteistyötä Etelä-Savon ELY-keskuksen Vesihuoltopalvelut-yksikön kanssa Hämeen ELY-keskuksen toimialueella huomioiden yhteiset kokonaisuudet ja rajapinnat erityisesti huoltovarmuuden ja varautumisen näkökulmasta. Osallistutaan vieraslajiasioiden neuvottelukuntaan ELY-keskusten Y-vastuualueen edustajana.

Syvennetään asiantuntijoiden vesitaloustehtäviä tukevaa osaamista hyödyntämällä vertaisoppimista ja osallistamalla koulutuksiin ja neuvottelupäiviin. Jatketaan vesiaiheista viestintää eri viestintäkanavissa.

PIR

Edistetään Kokemäenjoen vesistöalueen tulvariskien hallintasuunnitelman 2022-2027 ja vesienhoidon toimenpideohjelman 2022-2027 toimenpiteiden toteutumista. Käynnistetään Kiikan Ravitien tulvasuojeluhanke yhteistyössä kunnan (Sastamala) ja kiinteistönomistajan kanssa. Toteutetaan Marjajärven penkereen korottaminen luvanmukaiselle tasolle tarvittavilta osin ja viimeistellään Vanajaveden turvallisuussuunnitelma. Edistetään vastuutahojen kanssa vesitalouslupien muuttamista muuttuneet vesiolot huomioivaksi (mm. Nuuta-, Ruta- ja Kortejärvi ja Vesijärvi). Toteutetaan tulvariskien alustava arviointi, järjestetään kuuleminen sekä laaditaan ehdotus tulvariskialueiden nimeämiseksi.

Edistetään Kokemäenjoen vesistöalueen tulvariskien hallintasuunnitelman 2022-2027 ja vesienhoidon toimenpideohjelman 2022-2027 toimenpiteiden toteutumista. Käynnistetään Kiikan Ravitien tulvasuojeluhanke yhteistyössä kunnan (Sastamala) ja kiinteistönomistajan kanssa. Toteutetaan Marjajärven penkereen korottaminen luvanmukaiselle tasolle tarvittavilta osin ja viimeistellään Vanajaveden turvallisuussuunnitelma. Edistetään vastuutahojen kanssa vesitalouslupien muuttamista muuttuneet vesiolot huomioivaksi (mm. Nuuta-, Ruta- ja Kortejärvi ja Vesijärvi).

Jatketaan tiivistä yhteistyötä kalaviranomaisen kanssa mm. Ähtärinjärven reitin kahden alimmaisen voimalaitoksen Soininkosken ja Killinkosken noususteellisuuden poistamiseksi sekä lisäksi tarkastellaan ja edistetään aktiivisesti muita monitavoitteisen kunnostuksen ja ennallistamisen kohteita. Lisäksi jatketaan HELMI-hankkeen kanssa yhteistyötä pienempien virtavesien ennallistamisessa ja inventoinnissa.

Täydennetään puuttuva hydrologisen seurannan havaintopaikkadokumentaatio.

Osallistutaan pohjavesiasemaverkoston laajentamiseen toteuttamalla Haukikankaan ja Särkikangas-Välikankaan asemien perustaminen yhteistyössä EPOelyn ja Syken kanssa Täydennetään puuttuva hydrologisen seurannan havaintopaikkadokumentaatio.

Vahvistetaan uusien vesitalousasiantuntijoiden osaamista mentoroinnilla ja hyödyntämällä tiimimäistä yhteistyötä.

Valtakunnallisessa ympäristöasioiden asiakaspalvelussa otetaan huomioon vesitalous- ja muut luonnonvaratehtävät, kun valmistaudutaan valtionhallinnon uudistukseen. Lisäksi vesitaloustehtäviin liittyviä tarpeita selvitetään Usein kysytyä ympäristöstä -palvelun kehittämisen yhteydessä ja ylläpidetään aikaisempi asiakastytyvyisyys ja ratkaisuaste.

Rahoituksen toteutuessa kartoitetaan ja selvitetään EU:n haitallisten vieraslajien luetteloon kuuluvan aurinkoahvenen (*Lepomis gibbosus*) levinneisyys sekä arvioidaan, suunnitellaan ja otetaan käyttöön lajin torjuntatoimet.

KAS

Koordinoidaan tulvariskien alustava arviointi Vuoksen ja Kymijoen vesistöalueella, laaditaan Kaakkois-Suomen vesistöalueiden ja rannikkoalueen alustava arviointi, järjestetään kuuleminen sekä laaditaan ehdotus merkittävien tulvariksualueiden nimeämiseksi. Jatketaan Haminan ja Kotkan rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelman toteutusta tulvaryhmän johdolla.

Toteutetaan rakennettujen vesien hoitoa (suunnittelu ja kunnostus) yhdessä kalatalousviranomaisen kanssa vesienhoitosuunnitelmissa määritetyissä kohteissa. Lisätään vesialueiden omistajien ja käyttäjien osallistumista kunnostusten toteuttamisessa.

KAS-ELY osallistuu suomalais-venäläisen rajavesistökomission työhön siltä osin, kun tehtävät johtuvat suoraan valtiosopimuksista. Toimeenpannaan suomalais-venäläisen rajavesistökomission hyväksymää Saimaan ja Vuoksen juoksutusten yhteistoimintakäytäntöä.

Jatketaan Kymijoen hyydöntorjunnan toteutustavan kehittämistä räjäytystyöhön liittyvän valmiuden osalta sopeuttaen toimintaa muuttuviin ilmastolosuhteisiin.

Edistetään aktiivisesti maa- ja metsätalouden kestäväen vesitalouden tavoitteiden toteutumista ja teemaan liittyvien valuma-alueen hankkeiden käynnistämistä. Erityistä huomiota kiinnitetään turvemaille sijoittuvien aurinkovoimalaitosten vesienhallinnan ohjaamiseen.

Käynnistetään yhteistyöhanke ELYn, VARELYn (kalaviranomainen), Syken ja Luken Kymijoen alaosan säännöstelyjen kehittämiseksi.

Jätetään aluehallintovirastoon hakemus Pyhäjärven säännöstelyluvan tarkistamiseksi. Laaditaan vesioikeudellinen hakemus Urpalanjoen Suurijärven säännöstelyn ja padon muuttamisesta. Tuetaan Lappeenrannan kaupunkia ja Taipalsaaren kuntaa Kutilan kanavan töiden edistämässä sekä Ruokolahden kuntaa Saimaan Haapaveden vedenvaihtuvuuden parantamisen selvittämisessä.

ESA

Jatketaan vesistö säännöstelyjen kehittämistä tiimimäisessä yhteistyössä KASELYn ja POSELYn kanssa. Saatetaan Puulan säännöstelyluvan tarkistaminen YVA- ja SOVA-harkintaan ja mahdollisuuksien mukaan jätetään aluehallintovirastoon hakemus Puulan säännöstelyluvan tarkistamiseksi. Käynnistetään Ylä-Enonveden säännöstelyn kehittäminen ELY-Syke-hankkeena ottaen huomioon ilmastonmuutos ja eri käyttömuotojen tarpeet sekä vesienhoidon ja kalatalouden tavoitteet.

Toteutetaan tulvariskien alustava arviointi, järjestetään kuuleminen sekä laaditaan ehdotus tulvariksualueiden nimeämiseksi.

Jukajärven järjestelypadon korvaaminen pohjapadolla etenee järjestely-yhtiön ratkaisun pohjalta yhteistyössä kunnan kanssa. Toteutetaan Pöksönlammen padon korvaaminen pohjapadoksi yhteistyössä osakaskunnan kanssa. Osallistutaan Ohmonlammen uittopadon ennallistamiseen edeten kalatalousviranomaisen ja osakaskunnan kanssa sovituksi. Pyhäkosken uittokourun kunnostamisen suunnittelu valmistuu.

Viimeistellään valtion tuella toteutettujen luonnonravintolammikoiden nykytilan kartoitus ja edistetään mahdollisesti syntyviä hankkeita. Jatketaan hankkeiden edistämistä nousuusteiden ja säätopatojen poistamiseksi sekä patojen muuttamiseksi pohjapadoiksi aktiivisella hankeohjauksella yhteistyössä kalatalousasiantuntijoiden kanssa.

Osallistutaan tulvavesien ja ravinne- ja kiintoainekuormituksen pidättämishankkeeseen yhtenä pilottina Kyyveden valuma-alue (ELY-Syke-hanke).

Vanhojen ojitushankkeiden skannaus ja digitointityö saadaan päätökseen. Tehostetaan vesistöiden tietojärjestelmän päivittämistä ja digitalisaatiota tukemaan hallinnon uudistuksen kehittämistä. Vahvistetaan uusien vesitalousasiantuntijoiden osaamista mentoroinnilla ja hyödyntämällä tiimimäistä yhteistyötä.

VALTAKUNNALLISET TEHTÄVÄT:**VESIHUOLTOPALVELUT**

Opastetaan ohjein ja webinaarein vesihuoltolaitoksia ottamaan tietoturvaluottelu huomioon toiminnassaan ja suunniteltaessa häiriötilanteisiin varautumista. Osallistutaan kybermittarin kehittämiseen ja suositellaan vesihuoltolaitoksille vesihuoltoon räätälöidyn kybermittarin käyttöönottoa tietoturvataustan määrittelyssä. Edistetään tukirahoituksella vesihuollon toimintavarmuuden ja kyberturvallisuuden parantamishankkeita. NIS2:sen viestittäminen toteutetaan yhdessä Kyberturvallisuuskeskuksen kanssa.

Otetaan käyttöön vuonna 2023 laadittu ELY-keskusten yhteistyön ohjeistus vesihuoltolaitosten juomavesidirektiivin mukaisen raakaveden riskienhallinta- ja valvontatyössä mm. paikallisten ELY-keskusten pohjavesiasiantuntijoiden kanssa. Osallistutaan aktiivisesti vesihuoltoa valvovien tahojen yhteistyöryhmien toimintaan. Valvontatyössä edetään valvontaohjelman vuosikellon mukaisesti ja käytetään valvonnassa kaikkia vesihuoltolain sallimia valvontakeinoja. Varautumisen ja häiriötilannesuunnittelun osalta panostetaan lainsäädännön muutosta ennakoivaan ohjeistukseen ja huolehditaan valvontaohjelman mukaisesti, että yli kolme vuotta vanhat suunnitelmat päivitetään. Tehdään tiivistä yhteistyötä SYKEN kanssa valvonnan työkalujen kehittämiseksi.

Edistetään tukirahoituksella vesihuolto-yhteistyö- ja toimintavarmuushankkeita. Tiedotetaan aktiivisesti vesihuollon kehittämiseen liittyvistä asioista ja toteutetaan mm. seuraavia kehittämistehtäviä ja hankkeita:

- Häiriötilanne-pilotin mukaisia teamsilla toteutettavia harjoituksia 5 kpl eri puolilla maata (yksi ruotsinkielisenä)
- Vesihuollon ilmastonmuutokseen sopeutuminen -hankkeen toteuttaminen Syke-ELY hankkeena siten, että laajuus uudelleenarvioidaan ja muita rahoitustahoja kartoitetaan
- Vesihuollon varmuusluokitus - menetelmän ja alueellisten tarkastelujen kriteeristön laadinnan jälkeen varsinaisen selvityksen aloitus
- Vesihuoltostrategioiden toimenpiteiden edistämishankkeita loppuvuonna valmistuvan mittariston ja suunnitelman mukaisesti

- Supistuvien alueiden kestävä vesihuollon järjestämismahdollisuudet ja talouden suunnittelu. Tarkastelu case-esimerkkien valossa, tavoitteena arviointityökalu.
- Etelä-Savon ja Kymenlaakson maakunnan vesihuoltosuunnitelma 2040 sekä Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan vesihuollon tila 2023 -selvitys valmistuvat ja alueellisen yleissuunnitelman teko alkaa.

VESIOSAAMISEN JA -LIIKETOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Jatketaan "Vesiliiketoiminta kasvualaksi" –ohjelmaa, jonka tavoitteena on edistää vesihuollossa ja erityisesti jätevedenpuhdistuksessa kansallisesti tapahtuvaa kehitystä ja rakentaa tästä kehityksestä kansallista ja kansainvälistä liiketoimintaa. Nostetaan tietoisuutta suomalaisesta vesiosaamisesta lisäämällä viestintää sekä kansallisesti että kansainvälisesti yhteistyössä Suomen Vesifoorumin ja Team Finland -verkoston kanssa. Vahvistetaan vesiliiketoimintaa harjoittavien yritysten kansainvälistymisvalmiuksia ja verkostoja. Kolmannen hakukierroksen vientiohjelmaa tukevat investointi- ja pilottihankkeet käynnistyvät. Lisäksi valvotaan vuosina 2022 ja 2023 käynnistyneiden hankkeiden suunnitelman mukaista toteutumista sekä neuvotellaan hankkeiden mahdollisten muutosten toteuttaminen. Varmistetaan hankkeen hankepäällikön työsuhteen jatko vuoden 2025 loppuun asti.

<p>POS</p>	<p>Laaditaan Iisalmen reitin tulvakartoitus ja arvioidaan tulvariskit. Työssä hyödynnetään QGIS-työkaluja kehittämistä yhteistyössä Syken kanssa. Oteetaan Iisalmen reitillä käyttöön mukautuva säännöstelylaskenta (Viannankoksen, Nerohvirran ja Runnin säännöstelypadot). Tarkistetaan tulvariskien alustava arviointi Pohjois-Savon vesistöissä, järjestetään kuuleminen ja laaditaan ehdotus tulvariskialueiden nimeämistä varten.</p> <p>Käynnistetään yhteistyössä ESAELYN kanssa Maaveden säännöstelyn padotus- ja juoksutusselvitys. Tavoitteena on sopeuttaa säännöstely muuttuneisiin ja muuttuviin ilmasto-oloihin.</p> <p>Toteutetaan Runnin Saarikosken kalatiehanke ja käynnistetään kalatien toimivuuden seuranta. Käynnistetään Taipaleen kanavan turvapuomin rakennesuunnittelu ja hankkeen toteutuksen kilpailutus. Toteutetaan Runnin Saarikosken ja Haringan säännöstelypatojen automaation päivitystyö sekä tehdään korjaussuunnitelma Haringan padon vuotovesien osalta.</p> <p>Edistetään aktiivisesti maa- ja metsätalouden kestävä vesitalouden tavoitteiden toteutumista ja teemaan liittyvien valuma-alueiden hankkeiden käynnistämistä sekä yritysten ruokaketjun vesivastuullisuutta. Avustetaan ja annetaan asiantuntija-apua vesistöhankeisiin, etenkin sellaisiin, jotka ovat ELYn edeltäjäviraston toteuttamia.</p> <p>Vanhojen ojitushankkeiden skannaus- ja digitointityö valmistuu. Tehostetaan vesistöiden tietojärjestelmän päivittämistä ja digitalisaatiota tukemaan hallinnon uudistuksen kehittämistä. Vahvistetaan uusien vesitalousasiantuntijoiden osaamista mentoroinnilla ja hyödyntämällä tiimimäistä yhteistyötä.</p>
<p>POK</p>	<p>Edistetään kuormitettujen ja rakenteellisesti muutettujen vesistöjen tilaa ja kestävä käyttöä parantavien toimenpiteiden toteutusta sekä valuma-aluelähtöistä vesitalouden hallinnan suunnittelua yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa, antamalla asiantuntija-apua ja tukemalla hankkeita. Vesistöjen rakenteellisen muuttuneisuuden arviointi tarkistetaan tilaluokittelua varten.</p> <p>Tarkistetaan tulvariskien alustava arviointi Pohjois-Karjalan vesistöissä, järjestetään kuuleminen ja laaditaan ehdotus tulvariskialueiden nimeämistä varten.</p> <p>Edistetään yhteistyössä Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa toimenpiteitä vaellusyhteyden ja kalojen luontaisen elinkierron palauttamiseksi rakennetuissa virtavesissä NOUSU-ohjelmaa hyödyntäen. Tuetaan selvitystyötä Heinäveden Palokin koskien ennallistamiseen liittyvissä kysymyksissä</p>

ministeriön linjausten mukaisesti. Jatketaan selvityksiä ja suunnittelua patokartoituksessa priorisoitujen vesistöarakenteiden poistamiseksi vesienhoidon ja -käytön tavoitteiden edistämiseksi.

Koitajoen Lylykoskella jatketaan suunnittelua ja laaditaan lupahakemus aluehallintovirastolle pohjapadon veneenkulkukanavan toimivuuden parantamiseksi luonnonmukaisen vaihtoehdon pohjalta. Vuokonjärven säännöstelyn kehittäminen ja suunnittelu järjestelypadon korvaamiseksi pohjapadolla etenevät lupahakemusvaiheeseen yhteistyössä järjestely-yhtiön kanssa. Osallistutaan vesitaloutta ja luonnon monimuotoisuutta edistävässä Uudenkylänlammen ennallistamishankkeessa suunnittelun ja lupahakemuksen hankintamenettelyihin sekä sopimusten laatimiseen.

Vanhojen ojitushankkeiden skannaus- ja digitointityö saadaan päätökseen. Maankuivatusasioissa edistetään sähköisten aineistojen hyödyntämistä sekä yhdessä E-vastuualueen kanssa uuden CAP27-kauden tukijärjestelmien mukaisia kestäviä vesienhallinnan ratkaisuja, joilla varaudutaan muuttuviin sää- ja vesioloihin, tulviin ja kuivuuteen.

Pohjavesialueiden riskienhallinnalla turvataan pohjaveden kestävä käyttö yhdyskuntien vedenhankintaan ja elinkeinotoimintaan sekä edistetään varautumista. Tiedonvaihto ja vuorovaikutus vesihuoltoasioissa Etelä-Savon ELY-keskuksen vesihuoltopalvelut-yksikön kanssa on aktiivista. Tuetaan vesihuoltopalvelut-yksikön toimintaa vesihuoltolain mukaisissa tehtävissä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen toimialueella.

KES

Edistetään Kivijärven säännöstelyn kehittämistä ilmastomuutos huomioiden yhteistyössä alueen kuntien, muiden sidosryhmien ja säännöstelyn luvanhaltijan kanssa. Laaditaan Kivijärven säännöstelyn padotus- ja juoksutusselvitys Syke-ELY-hankkeena yhteistyössä hankkeen ohjausryhmän kanssa. Käynnistetään Kivijärven säännöstelyluvan muuttamisen suunnittelu padotus- ja juoksutusselvityksen pohjalta.

Valmistellaan tulvariskien alustavat arvioinnit, järjestetään kuuleminen ja laaditaan ehdotus tulvariskialueiden nimeämiseksi. Edistetään rakennettujen vesistöjen ja valuma-alueiden kunnostuksia osana tulvariskien hallinnan ja vesienhoidon tavoitteiden toteutumista. Virtavesien kunnostustoimia jatketaan yhteistyössä kalatalousviranomaisen kanssa vaelluskalojen luontaisen elinkierron elvyttämiseksi.

Osallistutaan pohjavesiasemaverkoston laajentamiseen toteuttamalla Heräkangas-Paloharjun pohjavesialueella asemien perustaminen yhteistyössä Syken ja EPOELYn kanssa.

Valmistuneen vanhojen vesistöarakenteiden kartoitustyön pohjalta selvitetään rakenteiden muutostarpeita ja suunnittelua. Peruskuivatushankkeiden digitointityö valmistuu.

Vahvistetaan uusien vesitalousasiantuntijoiden osaamista vesiosaamisen koulutustilaisuuksiin osallistumalla ja mentoroimalla.

EPO

Edistetään alueen ilmastotyötä vesitaloustehtävissä yhdessä POPELYn ilmastoyksikön kanssa ja jatketaan Ilmastopilotti -projektia Maanmittauslaitoksen kanssa. Kehitetään vesistöjen säännöstelyä ilmastomuutokseen sopeutumiseksi: jätetään Kätkänjärven ja Kertuanjärven lupahakemukset ja jatketaan Kuorasjärven säännöstelyn muutoksen suunnittelua sekä edistetään Evijärven, Saukkojärven ja Västerfjärdenin altaan säännöstelyn muutosprosesseja. Avustetaan paikallisia toimijoita Ähtärinjärven ja Rantatöysänjärven säännöstelyn muutoksen valmistelussa. Kyrkösjärven padon kuntoarviointi valmistuu ja jatketaan Kalajärven kuntoarviointia. Valtion vesistöarakenteiden kokonaisturvallisuutta parannetaan hankkimalla tietojärjestelmä valvontakameroiden keskitettyyn hallintaan, johon voidaan liittää sekä rakenteiden valvonnan ja tulvantorjunnan kameroita.

Edistetään jokilaaksokohtaista yhteistyötä mm. vieraslajeja koskevassa tiedotuksessa ja torjunnassa Kyrön- ja Lapuanjoella. Testataan erilaisia menetelmiä ja niittoajankohtia vieraslajien torjunnassa valtion vesistöarakenteilla. Laajennetaan tulvaosaamista ja paikkatiedon hyödyntämistä sekä osallistutaan vesi.fi -uudistukseen. Viimeistellään vesitaloushankkeisiin liittyvien vanhojen asiakirjojen sähköistäminen.

Tehdään yhteistyötä ESAELY:n vesihuoltoyksikön kanssa ja tuetaan ESAELY:n toimintaa vesihuoltolain edistämis- ja valvontatehtävissä EPOELY:n toimialueella. Osallistutaan Kurikan syväpohjavesitutkimuksiin yhdessä GTK:n, Vaasan ja Kurikan kaupunkien sekä vesihuoltolaitosten kanssa.

Kuulutetaan tulvariskien seuraavan kauden alustava arviointi, laaditaan ehdotus merkittävien tulvariskialueiden nimeämiseksi ja jatketaan Lapuan-, Kyrön-, Laihian- ja Lapväärtinjoen tulvariskien hallintasuunnitelmien 2022–2027 sekä Lapväärtin-Isojoen vesivision 2030 toimeenpanoa. Yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa selvitetään Kyrönjoen pengerrysalueiden tulvaluukkujen juokсутuskapasiteetin mahdollista lisäämistä ja sen vaikutuksia. Toteutetaan LAPELYn, POPELYn ja EPOELYn yhteistyönä jääsahojen perusteellinen kuntotarkastus ja hankitaan toiminnan kannalta kriittiset varaosat.

Yhteistyössä kalaviranomaisen kanssa edistetään rakennettujen vesistöjen hoitoa ja kalojen elinolojen parantamista. Kyrönjoen yläosan kalataloudellisten kompensatiokunnostusten valmistuminen siirtyy vuodelle 2024 poikkeuksellisista vesiolosuhteista johtuen. Rengon kalateiden suunnittelu jatkuu ja Kiikun kalatien kalatiesuunnitelma valmistuu. Jatketaan lupahakemuksen valmistelua ja yhteistyöneuvotteluja kalojen kulun mahdollistamiseksi patorakenteiden ohi Pitkämön alueella. Valmistuu lupahakemus Piililammen luonnonravintolammikon ennallistamisesta ja josta tehdään yhteistyösopimus Kokkolan kaupungin ja Metsähallituksen kanssa. Hoidetaan valtion rakentamien vesistöjen luonnontaloudelliset velvoitteet ja kompensatiot uusittujen ohjelmien mukaisesti.

VALTAKUNNALLISET TEHTÄVÄT

VALTION VESISTÖRAKENTEIDEN YLLÄPITO

Yhtenäistetään valtion vesistörakenteiden ylläpidon toimintatapoja. Parannetaan valtion vesistörakenteiden kyberturvallisuutta ja automaatiota sekä käyttövarmuutta häiriötilanteissa. Kehitetään perusparannushankkeiden suunnitelmallisuutta ja seurantaa yhdessä kunnossapitoverkoston kanssa ja valmistaudutaan HANKO-hankkeen mukana tuleviin uudistuksiin.

Edistetään ilmasto- ja ympäristövaikutusten huomioon ottamista valtion vesistörakenteiden hoidossa ja hankinnoissa yhteisten linjausten mukaisesti. Edistetään valtion vesistöhankeiden ja -rakenteiden luovuttamista hyödynsaajille huomioiden ELY-keskusten maa- ja metsätalousministeriön, paikallisen ELYn ja EPO ELYn vastuut ja toimivalta.

HYDROLOGINEN TIEDON TUOTANTO

Hydrologista tiedontuotannon jatkuvuutta ja häiriönkestävyyttä parannetaan kahdentamalla vuoden loppuun mennessä 1-luokan pintavedenkorkeus- asemista vähintään 75 %. Kilpailutetaan virtaamamittausten, vedenkorkeusasemien sekä pohjavesiasemien ylläpito vuonna 2025 alkavalle uudelle hankintakaudelle hyödyntäen kahdentamista ja käyntikertojen vähentämistä sekä hydrologiselta asiantuntijaverkostolta saatuja kokemuksia. Käynnistetään hydrologian laitekannan modernisointityö, jonka myötä korvataan kolme vanhinta käytössä olevaa mittalaitemallia. Aloitetaan loggeri- ja paineanturihankinnan valmistelu.

Yhteistyössä ELY-keskusten kanssa poistetaan pohjavesiasemien tarpeettomia rakenteita ja jatketaan pohjavesiasemaverkoston täydentämistä Syken ehdotuksen mukaisesti, huomioiden myös Ahvenanmaa. Päivitetään EPO:n ja Syken välinen yhteistyösopimus.

KUIVATUSASIOIDEN JA OJITUSTOIMITUKSEN ASIANTUNTIJAPALVELUT

Markkinoidaan yhteisen ojitusinvestoinnin tukijärjestelmää (CAP27) yhdessä E-vastuualueiden ja maaseutuviestijöiden kanssa ja informoidaan sidosryhmiä. Peruskuivatuksen toimintamallin päivittäminen valmistuu vastaamaan uutta tukijärjestelmää ja nykyisiä ympäristösuosituksia.

Jatketaan ELY-keskusten peruskuivatusaineistojen digitointikäytänteiden kehittämisen ja yhtenäistämisen koordinoitua. Laaditaan ohjeet ja ohjeistetaan peruskuivatusaineistojen digitoinnin yhteydessä uuden paikkatieto-ohjelman (QGIS) käyttämisessä. Varmistetaan peruskuivatusaineistojen

saatavuus ja Ojitusyhteisöt -karttapalvelun käytettävyys paikkatieto-ohjelmiston vaihtuessa. Jatketaan peltojen vesitalouden hallintaan ja ojitustoimituksiin liittyvää valtakunnallista yhteistyötä ja koulutuksen edistämistä.

Avustetaan muita ELY-keskuksia ojitustoimitusten pitämisessä ja huolehditaan, että kaikkiin haettuihin ojitustoimituksiin löytyy riittävän asiantunteumuksen omaava toimitusmies. Varmistetaan, että asiakkaat löytävät tarvitsemansa tiedot ja lomakkeet sekä uusimmat ohjeistukset vesi.fi -internet-sivuilta (<https://www.vesi.fi/vesitieto/maatalousmaan-kuivatus/>).

MAA- JA METSÄTALouden VESIENHALLINNAN ASiantuntijapalvelut

Avustetaan maa- ja metsätalousministeriötä vesienhallinnan toimenpidekokonaisuuden tehtävissä sekä työohjelman tavoitteiden seurannassa ja happamien sulfaattimaiden strategian päivittämisessä. Edistetään ja aktivoidaan CAP27-ohjelmaan liittyviä kestävän vesienhallinnan toimenpiteitä sekä tukimahdollisuuksiin liittyvää neuvontaa ja viestintää yhteistyössä mm. ELY-keskusten ja Ruokaviraston kanssa.

Vahvistetaan ELY-keskusten ja eri vastualueiden toimintaa, yhteistyötä ja osaamisen jakamista ilmastokestävän vesitalouden ja valuma-alueuunnittelun edistämiseksi yhteistyössä POPELYn ilmastoyksikön ja ministeriöiden kanssa. Maanmittauslaitoksen, Luken ja Syken kanssa jatketaan yhteistyötä erityisesti tilusjärjestelyhankkeiden ilmasto- ja vesiensuojelutavoitteiden edistämiseksi ja piloteista saatujen kokemusten ja tulosten hyödyntämiseksi koko Suomessa. Kehitetään Vesi.fi -teemasivua viemällä kaikkien saataville uusinta vesienhallinnan tutkimustietoa ja hyviä käytäntöjä. Panostetaan ammattilaisille suunnatun sisällön tuottamiseen maa- ja metsätalouden vesienhallinnasta ja valuma-alueuunnittelun edistämiseksi. Läntisellä alueella kehitetään vesitalouskoulutusta yhdessä SEDUn vetämän VESKU-hankkeen kanssa ja valtakunnallisesti lisätään yhteistyötä oppilaitosten kanssa erityisesti luonnonmukaisen vesienhallinnan ja valuma-alueuunnittelun jalkauttamisessa. Edistetään luonnonmukaista vesirakentamista ja kestävää vesienhallintaa ja laaditaan asiaan liittyvä selvitys.

POP

Jatketaan säännöstelyjen kehittämistä ja tulvariskien hallinnan toimenpiteitä ottaen huomioon ilmastonmuutos ja eri käyttömuotojen tarpeet sekä vesienhoidon tavoitteet. Edistetään Pyhäjoella tulvapenkereiden vastuunsiirtoa Merijärven ja Oulaisten alueilla. Käynnistetään Kalajoen vesistöalueella tulvapengerselvitykset.

Toteutetaan tulvariskien alustava arviointi, järjestetään kuuleminen sekä laaditaan ehdotus merkittävien tulvariksualueiden nimeämiseksi.

Jatketaan ELY-Syke yhteistyönä lijoen vesistöalueen tuotannosta poistuvien turvetuotanto-alueiden tulvasuojelupotentiaalin (tulvasuojelukosteikot) kartoitusta JTF-rahoitus huomioiden. Käynnistetään ELY-Syke-hankkeena Pattijoen vesistöennusteen tarkentaminen tuntitasolle sekä kasvillisuuspa-dotus huomioiden.

Kehitetään säännöstelyjen ja tulvatilanteiden hoitamisen yhteistyötä läntisen alueen toimijoiden, erityisesti EPOELY:n kanssa. Yhteistyö LAPELYn kanssa on myös tiivistä. Tehdään yhteistyötä EPOELYn ja LAPELYn kanssa jokijäiden sahauskassa.

Edistetään peruskuivatushankkeiden (DigiPeku -hankkeen loppuunsaattaminen) ja valtion vesirakenteiden materiaalien digitalisaatiota. Jatketaan valtion vesirakenteiden vientiä kiinteistörekisteriin yhteistyössä maanmittauslaitoksen kanssa.

Koordinoidaan yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskuksen kesken vesiosaamisen kehittämishankkeen koulutuksia, niiden suunnittelua ja koulutusmoduulien toteutusta. Uusina koulutusmoduuleina käynnistetään vesienhallinnan ja operatiivisen tulvatorjunnan koulutukset.

Edistetään toimialan sopeutumista ilmastomuutokseen sekä biotaloutta maaseutuohjelman ja rakennerahaston toimenpitein ja antamalla hankkeille asiantuntija-apua.

VALTAKUNNALLISET TEHTÄVÄT

RAKENNETTUJEN VESIEN ASIAANTUNTIJAPALVELUT

Jatketaan valtakunnallisen rakennettujen vesien erikoistumistehtävää käynnissä ja valmisteilla olevien NOUSU-hankkeiden kanssa, asiantuntijaverkostoja hyödyntämällä sekä valtakunnallisen rakennettujen vesien Vaelluskalafoorumia kautta. Edistetään rakennettujen vesien kunnostamista.

MAA- JA METSÄTALOUDEN VESIENHALLINNAN ASIAANTUNTIJAPALVELUT

Avustetaan maa- ja metsätalousministeriötä maa- ja metsätalouden vesienhallinnan ja valuma-alueuunnittelun edistämistehtävissä sekä työohjelman ja valuma-alueuunnittelun tiekartan toimeenpanossa ja seurannassa. Edistetään kestävä vesienhallinnan toimenpiteisiin ja tukimahdollisuuksiin liittyvää neuvontaa ja viestintää yhteistyössä mm. ELY-keskusten (E- ja Y-vastuualueet) ja Ruokaviraston kanssa. Edistetään valuma-alueuunnittelun ja luonnonmukaisen vesienhallinnan eri rahoituslähteiden yhteensovittamista ja pyritään ohjaamaan myös EU-hankerahoitusta kestävä vesienhallinnan kehittämiseen.

Tuetaan metsätalouden ilmasto- ja vesistö tavoitteiden toteutusta yhteistyössä ELY-keskusten valtakunnallisen ilmastoyksikön kanssa. Selvitetään tuulivoimarakentamisen valuma-alueen vaikutuksia teettämällä opinnäytetyö aiheesta. Tuetaan koulutusaineistoa vesienhallinnan työkaluista kuntakaavoituksen tueksi. Osallistutaan Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen selvitykseen luonnonmukaisesta vesirakentamisesta läntisellä alueella.

Vahvistetaan ELY-keskusten ja eri vastuualueiden toimintaa, yhteistyötä ja osaamisen jakamista ilmastokestävä vesitalouden ja valuma-alueuunnittelun edistämiseksi yhteistyössä ministeriöiden sekä ELY-keskusten valtakunnallisen ilmastoyksikön kanssa. Jatketaan vesienhallintaan liittyvää tiedonvaihtoa, verkostoitumista ja yhteistyötä maa- ja metsätalouden tutkimuslaitosten, viranomaistahojen ja sidosryhmien kanssa.

Viestitään uudesta tutkimustiedosta ja toteutuneiden maa- ja metsätalouden vesienhallinnan kokeilu- ja kehittämishankkeiden hyvistä käytännöistä mm. vesi.fi:n maa- ja metsätalouden vesienhallinnan teemasivua ja ammattilaisille suunnattua sisältöä kehittämällä.

ILMASTOYKSIKKÖ

Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman toimenpiteitä toimeenpannaan alueilla koordinoimalla ja tukemalla maankäyttösektorin toimijoiden yhteistyötä Hiilestä kiinni -yhteisön avulla ja aktivoidaan toimijoita jalkauttamaan ja käynnistämään maankäyttösektorin tutkimushankkeita. Käynnistetään Hiilestä kiinni –synteesityö huomioiden osaamisen, koulutuksen ja neuvonnan kehittämistarpeet. Edistetään kansallisten, alueellisten ja EU-tason rahoitusinstrumenttien (esim. Life, Horizon) hyödyntämistä maankäyttösektorin ilmastotoimien toimeenpanon edistämiseksi. Käynnistetään kansallisen verkoston toiminta, jolla varmistetaan EU:n maaperämissiön eli Soil Deal for Europe -missiön kansallinen toimeenpano

Kansallisen sopeutumis suunnitelman toimenpiteitä sekä alueiden ilmastoriskitietouden ja aluetason sopeutumistoimien kehittämiseksi jatketaan sopeutumisen kansallisen EU-missioverkoston toimintaa, jolla mahdollistetaan kaikille alueille ja kunnille avoin tiedonvaihto ja kotimainen verkostoyhteistyö. Osallistutaan Luken koordinoiman strategisen LIFE-hankkeen valmisteluun, jolla tavoitellaan 20 milj. euroa KISS2030 toteutukseen ja tuodaan valmisteluun erityisesti alue- ja kuntatason näkökulmaa. Laaditaan Ilmastomuutokseen sopeutumisen asiantuntijapalvelut ja koulutuskokonaisuuksia, jolla tarjotaan apua alueille ja kunnille sopeutumisen edistämiseksi. Kehitetään tuen tavat suhteessa alueidenkäytön yksiköiden lainsäädännön edistämistä- ja ohjaustehtävään maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden ja ilmastomuutoksen sopeutumisen edistämiseksi.

.

KAI Oulujoen vesistöalueen säännöstelyissä vesistöissä yhteensovitetään vesistön käyttömuotoja yhteistyössä kuntien, ELY-keskusten ja säännöstelijöiden kanssa. Edistetään ARVOVESI-hankkeen toimenpiteiden käynnistämistä. Käynnistetään ELY-Syke -hankkeena esiselvitys, jossa arvioidaan

alustavasti säännöstelyjen kehittämis- ja muutostarpeita Oulujoen vesistöalueella ilmastonmuutoksen vaikutukset huomioiden. Osallistutaan ARVO-VESI2-hankkeeseen, tavoitteena löytää vesistöalueelle hankekoordinaattoritaho, joka lähtee edistämään ARVOVESI-hankkeessa esitettyjä toimenpiteitä. Kainuun alueella jatketaan kalataloudellisten virtavesikunnostuskokonaisuuden toteuttamista yhteistyössä LAPELYn kalatalousyksikön kanssa.

Koordinoidaan yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan kanssa vesiosaamisen kehittämishankkeen koulutuksen suunnittelua ja koulutusmoduulien toteutusta. Uusina koulutusmoduuleina käynnistetään vesienhallinnan ja operatiivisen tulvantorjunnan koulutukset. Peruskuivatushankkeiden digitalisointi valmistuu. Jatketaan valtion vesistö rakenteiden turvallisuutta parantavia kunnossapito- ja perusparannustöitä yhteistyössä EPOELY:n kanssa.

Toteutetaan tulvariskien alustava arviointi, järjestetään kuuleminen sekä laaditaan ehdotus merkittävien tulvariksualueiden nimeämiseksi.

VALTAKUNNALLISET TEHTÄVÄT

PATOTURVALLISUUS

Vesistökohtaisen turvallisuussuunnitelman pilottihanke Kalajoen vesistössä valmistuu. Pilottihankkeen kokemusten perusteella arvioidaan ohjeen käyttökelpoisuus. Osallistutaan resurssien puitteissa valmiusharjoituksiin. Kehitetään ELY-Syke -hankkeena työkalu pato- tai pengermurtumanvahingonvaara-alueen tulvakarttojen nopeaan laatimiseen.

Osallistutaan patoturvallisuuden tietojärjestelmän kehittämiseen osana SYTYKE-hanketta. Ylläpidetään patoturvallisuuden tietojärjestelmää ja kartoitetaan tarpeita ja ideoita mahdolliseen uudistukseen. Osallistutaan vesi.fi sivustojen kehittämiseen patoturvallisuuden osalta.

Ylläpidetään ja kehitetään patoturvallisuuden toimintamallia mm. paikkatietoaineistojen ja turvallisuusasiakirjojen hallinnan sekä varautumistehtävien että kyberturvallisuusasioiden osalta. Tarkastellaan patojen turvallisuusasiakirjojen yhdenmukaisuutta ja käyttökelpoisuutta mm. pelastustoimen ja kyberturvallisuuden näkökulmasta ja tarvittaessa päivitetään patoturvallisuusopasta.

Patoturvallisuustarkastuksissa erityistä huomiota kiinnitetään varautumiseen, turvajärjestelyihin ja kyberturvallisuuteen sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin hydrologiseen mitoitukseen. Lausunnoissa kiinnitetään erityistä huomiota ilmastonmuutoksen aiheuttamiin vaikutuksiin sää- ja vesioissa. Järjestetään tulva-, patoturvallisuus-, vesienhoito- ja kunnostuspäivät yhteistyössä Syken ja Suurpadot ry:n kanssa. Järjestetään kaivospatojen omistajille neuvottelupäivä. Käynnistetään opinnäytetyö, jossa tarkastellaan kalateiden vaikutuksia patoturvallisuuteen.

Osallistutaan kansainvälisen suurpatojärjestön ICOLDn toimintaan komitea- ja yleiskokoustyöskentelyn kautta sekä ICOLDin Euroopan klubissa. Edustetaan Suomea Euroopan patoturvallisuusviranomaisverkostossa. Tiivistetään yhteistyötä pohjoismaiden ICOLDin kaivospatoasiantuntijoiden kanssa. Järjestetään pohjoismaiden kaivospatoasiantuntijoiden tapaaminen Suomessa. Toimitaan aktiivisesti Suurpadot-Suomen osasto ry:ssä mm. osallistumalla yhdistyksen johtokuntatoimintaan. Jatketaan yhteistyötä ulkomaisten toimijoiden kuten Nanjing Dam Safety Management Centerin kanssa.

VIERASLAJIKOORDINAATTORI

Jatketaan ja edistetään valtakunnallista vieraslajikoordinaattorin tehtävää, johon kuuluu mm. ELY-keskusten vieraslajitehtävien koordinointi sekä ELYjen vieraslajitehtäviä tukevien yhtenäisten toimintamallien laadinta ja niiden toteutuksen varmistaminen ja kehittäminen vieraslajilainsäädännön ja -hallintasuunnitelmien toimeenpanon pohjalta. Pidetään tiivistä yhteistyötä mm. MMM:n, YM:n, LVM:n, Syken, Luken, ELY-keskusten vieraslajiasiantuntijoiden ja muiden toimijoiden kanssa. Hallinnoidaan ja seurataan valtakunnallisia haitallisten vieraslajien torjuntaa edistäviä hankkeita. Toimitaan vieraslajiasioiden neuvottelukunnassa asiantuntijasihteerinä. Edistään aktiivisesti yhteistyötä muissa alueellisissa ELY-keskuksissa varmistetaan yhdessä VARELYn kanssa, että VARELYssä valmisteltu vieraslajiriskeihin liittyvä pilottihanke vieraslajien torjuntaa edistävästä alueellisesta

toimintasuunnitelmamallista, ml. asianmukainen vieraslajijätehuollon järjestäminen - hallintasuunnitelman III:n mukaisesti - otetaan soveltaen kehitettäväksi ja käyttöön muissakin alueellisissa ELY-keskuksissa. Tehostetaan valtakunnallisesti laaja-alaista sekä kohdennettua viestintää ja tietoisuuden kasvua vieraslajien ennakoivan torjunnan edistämiseksi.

LAP

Valmistellaan vesistöaluekohtaiset tulvariskien alustavat arvioinnit, järjestetään kuuleminen ja laaditaan ehdotus merkittävien tulvariskialueiden nimeämiseksi.

Tarkennetaan Tornionjoen tulvavaarakarttoja kevään 2023 tulvakuvausten ja vedenkorkeusmittausten tulosten avulla. Parannetaan Tornionjoen tulvaennusteita Syken laatimalla tuntitason ennustemallilla sekä tarkentamalla vesistömalliin havaintotietoja Ruotsin puolelta.

Jatketaan kansainvälistä yhteistyötä Tornion ja Haaparannan yhteisessä tulvasuojelussa sekä Tornionjoen-Muonionjoen tulvariskien hallintasuunnitelmassa ja Haaparannan tulvariskien hallintasuunnitelmassa esitettyjen yhteisten toimenpiteiden osalta.

Jatketaan Vanttausjoen ja Kaihuanjoen säännöstelyn kehittämiselvityksen valmistelua vesistöjen käyttäjille suunnatulla kyselyllä ja selvittämällä mahdollisuuksia ympäristövirtaamalle. Selvitetään ilmastonmuutoksen vaikutuksia vesiolosuhteisiin ELY-Syke hankkeella, jossa päivitetään samassa yhteydessä vesistömalli ko. säännöstelykokonaisuuden ja Juottaa säännöstelyn osalta ajan tasalle.

Aloitetaan Inarijärven rantasuojausten kuntoinventointi rakennettujen rantasuojausten osalta ja jatketaan inventointia vuonna 2025 osana Ivalojoen ja Inarijärven rantavyörymien 5-vuotismittausta.

Toteutetaan Inarijärven kalanhoitovelvoitteen hoidon kannalta tärkeän Nauramajängän luonnonravintolammikon ruoppauskunnostus siian istutusvelvoitteen toteutumisen varmistamiseksi.

Kahdennetaan hydrologisen seurantaverkoston toimintavarmuuden ja mittaustiedon laadun parantamiseksi vedenkorkeusasemia ja korvataan vanhat laitetyypit uudenaikaisilla laitteilla, priorisoiden ylläpitoluokan 1 jokien vedenkorkeusasemat.